

FOLK OG LAND

NR. 7 — 15. ÅRGANG

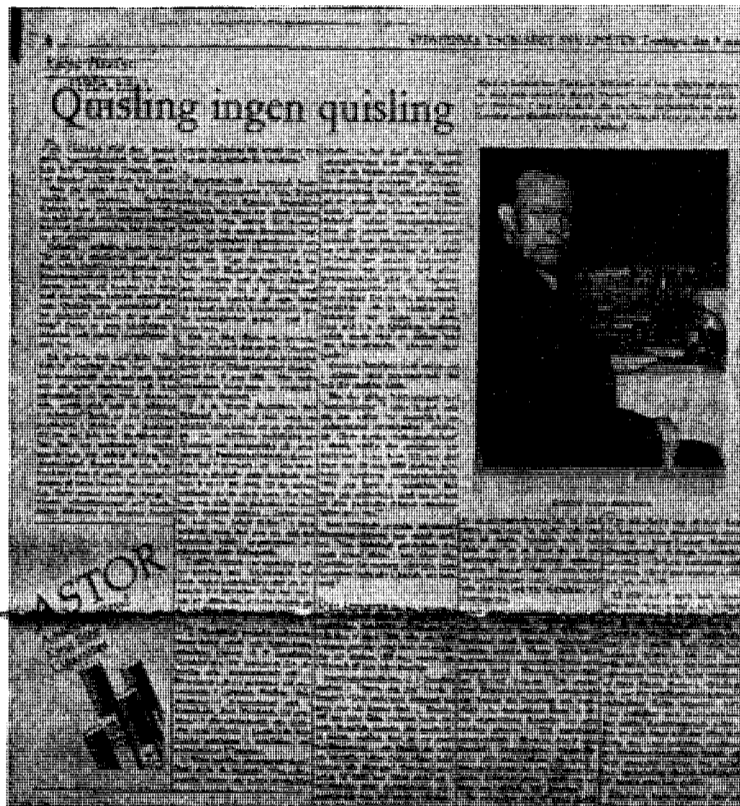
LØRDAG 2. APRIL 1966

LØSSALG 1 KRONE

Stigurd Haugen
Månum 39

Bred spalteplass for Hewins i SYDSVENSKA DAGBLADET

Som svar på en legendetro anmeldelse av Quislingbiografien

En av Sveriges mest kjente aviser SYDSVENSKA DAGBLADET, som utkommer i Malmø, har brakt en anmeldelse av Ralph Hewins' bok **QUISLING: PROPHET WITHOUT HONOUR** ved Torbjørn Kjelstad. Boken ble her kritisert etter offisielt norsk mønster. Men, til forskjell fra Norge, hvor Hewins ikke slipper til med tilsvaret, har den svenske storavis åpnet sine spalter for et lengere tilsvaret fra Hewins og gitt det stort utstyr. Da en i Norge jo bare hører hva de ansvarlige for landssvikoppgjøret mener om boken til Hewins og aldri hva Hewins selv har å si, gjengir vi hans innlegg i SYDSVENSKA DAGBLADET i sin helhet i norsk oversettelse:

Jeg takker for den omfattende oppmerksomhet som er vist min bok «Quisling: Prophet without Honour» i SDS 6. februar.

Men jeg forstår ikke hvorledes i allverden Deres anmelder, Torbjørn Kjelstad, kan felle dommen: «Med en årlig og så vitt möjligt objektiv historisk framstilling har den inget att skaffa.»

Tidligere i artikkelen sier han jo: «En sak är emellertid klar: Quisling hölls utanför de egentliga ockupationsplanerna och det var tyskarnas avsikt att komma till rätta med den lagliga norska regeringen utan Quisling som mellanhand eller eventuell bildare av ny regering.» Dette er nettopp kjernepunktet i debatten og selve hovedemnet i boken min.

Jeg skriver der (side 215): «Hvis Vidkun Quisling ikke var nazist, ikke konspirator mot sitt eget land, ikke en tysk marionett og ikke medskyldig i den tyske invasjon,

hvorfor gikk han da plutselig i breschen? Dette er det sentrale problem i striden om Quisling, for hvis han ikke var forræder da han holdt sin radiotale, gjorde han seg aldri skyldig i høyforræderi. Begikk han ikke høyforræderi 9. april, så er fortsettelsen av hans karriere bare en epilog. Hans senere feiltagelser, kompromisser, feilbedømmelser og handlinger av svakhet kunne danne grunnlag for kritikk, men ikke for en anklage om forræderi.»

Professor i europeisk historie ved universitetet i Oslo, Magne Skodvin, som Kjelstad fremholder som et eksempel, har også frifunnet Quisling for ansvar for invasjonen. Det har også Benjamin Vogt, hvis psykologiske spekulasjoner om Quisling anmeldes sammen med min bok. Vogt skriver: «Jeg har hellet til Skodvins oppfatning, og har ved flere tidligere leiligheter gitt uttrykk for at Quisling ved invasjonen handlet på egen hånd og i strid med de bestemmende tyske myndigheters ønske» (s. 1 i hans bok).

Og dr. Olav Riste ved universitetet i Oslo og det norske forsvarsdepartementets historiske avdeling skrev i The Times Literary Supplement 6. mai 1965: «Den tyske invasjonen kom som en overraskelse for Quisling.»

Til og med Sverre Hartmann, som Kjelstad naivt tror er en pålitelig kilde, holder nu på å oppgi sin uholdbare innstilling at Quisling var medskyldig i invasjonen. I Fædrelandsvennen skriver han 1. februar i år: «Den skjebnesvangre avgjørelse som rammet oss 9. april for over 25 år siden, ble truffet av en eneste mann. Hos ham var både den politiske og militære makt samlet — Denne eneste mann var Adolf Hitler.» I hele artikkelen finnes ikke et eneste ord om Quislings hjelp, oppmuntring, inspirasjon eller deltagelse.

I virkeligheten var Quis- (Forts. side 2.)

CHR. W.:

Vår nye lagabøter

Terje Lagabøter.

Verdenshistorien beretter om flere store lovgivere, som av samtid og ettertid nevnes med ærbødighet og beundring for sine epokegjørende lovarbeider. Den store lovgiver Hammurabi f. eks., som levde i Babylon for 4 000 år siden, omtales i våre leksika den dag idag. Moses, Solon, de store romerske jurister som skapte romerretten, Hugo Grotius, grunnleggeren av folkeretten og naturretten, har for alltid skrevet sine navn inn i historien. De skapte faste rettsregler, orden og sikkerhet for sine folk i samtiden. Og deres lovverk ble mønster for andre kulturfolks rettsorden ned gjennom tidene.

Vi nordmenn står ikke tilbake når det er tale om lysende navn i jurisprudens. Jeg tenker her hverken på sagaens Torleif Spake og hans Gulatingslov, eller på sagaens lovsterke Ulfljot og hans islandske lovbok kalt Grågås, heller ikke på Magnus Lagabøter eller vår nye tids rettslærde, professorene

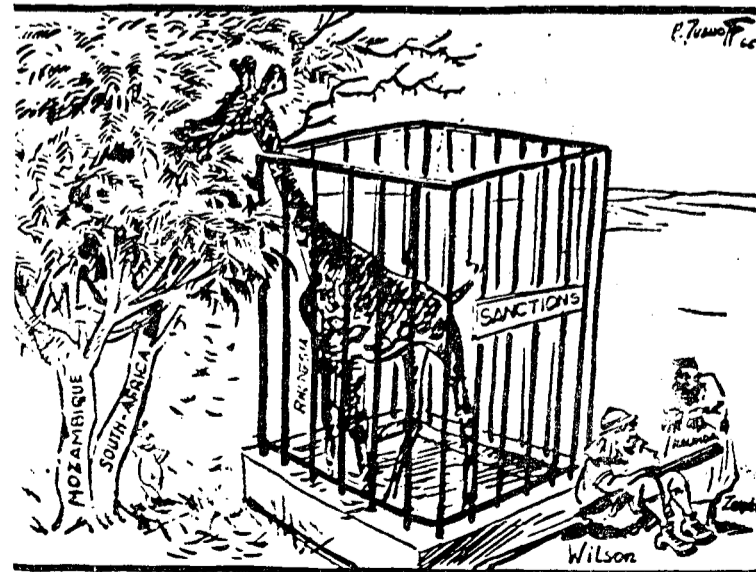
Georg Francis Hagerup og Jon Skeie og deres juridiske avhandlinger og lærebøker i strafferett og civilprosess — Jeg tenker på lovgiveren, justisminister i flyktningeregjeringen i London, Terje Wold fra Finnmark.

Mens de nevnte lovgivere bygger på gjeldende rettsnormer og nedarvede enn gjeldende bestemmelser mellom menneskene innenfor avgrensede områder, samfunn, stat eller hva vi nu kaller det, fremtrer vår Terje suverent uavhengig av gjeldende lover og nedarvede rettsbegreper i sin lovgivning borte i London. Det er især innen familieretten, strafferetten og folkeretten vår nye Lagabøter for evig og alltid har skapt seg ære og berømmelse i norsk og vel også internasjonal rettshistorie. Hertil kommer hans originale, høyst geniale eksegese av norske grunnlovsparagrafer.

Elverumsfullmakten.

Terje og Londonregjeringen var og har alltid vært klar over at den beryktede «Elverumsfullmakt» aldri har eksistert. På møtet i Elverum 9. april 1940 møtte Terje Wold på regjeringens vegne og kunne således både se og høre hva som gikk for seg. Men han hadde behov for en slik fullmakt for «lovmessig» å utføre sitt lovarbeide mens han var i utlendighet. Og han trengte et «referat» fra

(Forts. side 7)

Wilson's økonomiske krig mot de hvite brødre i Rhodesia er tydeligvis mindre vellykket enn den politiske kamp på hjemmefronten. Slik ser «Financial Gazette» i Johannesburg situasjonen med hensyn til de wilsonske sanksjoner.

Bred spalteplass for Hewins -

Om menneskerettighet ute og hjemme

(Forts. fra side 1)

ling ingen quisling og følgende har hans navn blitt misbrukt som et synonym for forræder. Det var uriktig å dømme ham og henrette ham på den anklagen.

De fremste svenske autoriteter deler også min oppfatning, nemlig Halvar G. F. Sundberg, leder av Institutet för offentlig och internasjonell rätt i Stockholm og tidligere professor ved universitetet i Uppsala, Hilding Eek, professor i internasjonal rett i Stockholm, Erik Fahlbeck, tidligere professor i forvaltningsrett og statsrett med folkerett i Lund og Ivar Strahl, professor i strafferett ved universitetet i Uppsala.

I «Den norske rettsutvalgelsen», 1956, skrev de følgende: «Om okkupanten finner sig möta otvetydiga hinder när han skall följa landets administrativa eller rättsliga lager, måste de högsta statliga åliggandane överföras antingen på okkupationsmaktens överbefälhavare eller på ett särskilt civilt organ. I båda fallen måste det finnas en förbindelseled mellan okkupationsmaktens och landets organ. För detta ändamål kan okkupanten använda av sitt eget folk eller av landets invånare. Det senare alternativet stämmer best överens med okkupationsmaktens plikt att begränsa sine ingripanden till det absolut nödvändiga. Det norska administrationsrådet och de utsedde ministrarna var organ av detta slag, och t o m Quislings regering måste anses vara ett sådant från den internationella rättens synpunkt.»

Quisling handlet med andre ord overensstemmende med internasjonal rett og til beste for landet.

Professor Sundberg enig med Hewins.

Når det gjelder «rettergangen mot 'landssvikene'» etter krigen, som jeg har kalt «en skamfleck for vesterlandsk rettsordning», forklarer «Den norske rettsutvalgelsen» i detalj hvorfor den bedømmelsen var motivert. I et brev til meg datert 24. mai 1965 skriver professor Sundberg sammenfattende: «Når jeg læste er utmärkta bok kom jeg underfund med att er syn på den juridiska frågan sammanfaller med vår.»

Den velkjente svenske advokat Hemming-Sjöberg har også skrevet: «Om Quislings patriotisme kan intet tvivel råda — han blev icke föräddare för vinning eller ära, hans förräderi bottnade i kärlek till hans land.»

*

Det gjenstår for meg å styrke min påstand at den norske regjering opphørte å fungere kl. 7.30 den 9. april 1940, da den og kongen gav seg på vei med et ekstratog til Hamar, 160 km nord for Oslo og 70 km fra Sverige.

Stortingspresident C. J. Hambro skriver i «Dette så jag hända i Norge»: «Det enda som återstod att göra var att lämna Oslo — Hamar, 160 km från Oslo, tycktes vara den enda lämpliga platsen, där stortinget kunde samlas. Det är ett stort trafikcentrum — — — och skulle det värsta inträffa, leder flera vägar från Hamar till Sverige.» Det var ca. kl. 02.00 han først satte seg i forbindelse med statsminister Nygaardsvold og det norske utenriksdepartementet.

Allerede i denne tidlige time er det tydelig at regjeringen hadde planer om å flykte til Sverige. Og det verste inntraff. Som jeg skriver (side 209): «fra 7.30 om morgenen 9. april 1940 da alle norske myndigheter fra kongen og nedover flyktet hals over hode, var den offisielle norske regjering de nærmeste fem år intet annet enn et periferisk ubehag. I likhet med tyskerne dukket Quisling opp i et tomrum.»

Kongen, regjeringen og stortinget samledes ikke i Hamar før kl. 12.30 og innen kl. 19 flyktet de derfra til Elverum og Sverige, noe Quisling fikk melding om pr. telefon — det var den nyheten som definitivt fikk ham til å opptre som en improvisert buffert mellom tyskerne som faktisk behersket landet syd for Narvik, og befolkningen (og til og med de ubetydelige væpnede styrkene) som var helt uvitende om utviklingen og var utlevert på nåde og unåde til invasjonstyrkene inntil kl. 21.10 neste dag, 10. april. Og ikke engang da nådde «kungen med råds råde» mere enn en liten del av befolkningen via den svake radiostasjon i Hamar. Størstedelen av befolkningen hadde fremdeles ikke fått et ord til veiledning fra flyktningene.

Det svenske utenriksdepartementets hvitbok om «Frågor i samband med norska regeringens vistelse utanför Norge 1940—1945» bekrefter at regjeringen ennu sent samme kveld i Elverum overveiet å flykte til Sverige: «Så snabbt som krigshändelserna utvecklade sig, kunde de (konung och regering) icke omedelbart finna en säker uppehållsort innanför egna landets gränser. Vid stortingets sammanträde i Elverum den 9. april framhöll statsminister Nygaardsvold att man måste

'gå över i Sverige', under de två följande dagarna överlade detta också om att taga sin tillflykt till Sverige.»

Om morgenen 12. april flyktet kongen og regjeringen faktisk til Sverige ved Lillebo — Hambro hadde alt nådd Stockholm sammen med to ministre — og neste dag ble det svenske utenriksdepartement tvunget til å informere den norske utenriksministeren Halvdan Koht i Sälen om at «de icke skulle göra några offentliga uttalanden samt erinrade om att norska regeringen icke kunde få i Sverige utöva statsmakt.»

Det fremgår altså klart av de offisielle dokumenter at den norske regjering allerede tidlig på dagen 9. april overveiet å flykte til Sverige og til og med forsøke å utøve statsmakt fra Sverige 11.—12. april etter at den var blitt fordrevet fra Hamar, Elverum og Nybergsund og således hadde vist at den ikke utøvet noen makt og myndighet i Norge uten i sitt umiddelbare naboskap, og da bare i løpet av noen hurtig svindende timer hver gang.

Ved midnattstider 12. april hadde de fire ledende nordmenn utenfor Oslo — kong Haakon, Hambro, Nygaardsvold og Ruge (øverstkommanderende) — mistet kontakten med hverandre slik jeg påpeker i min bok på side 253.

Kl. 19.30 den 9. april hadde Quisling med rette antatt at kongen og regjeringen i hui og hast holdt på å flykte til Sverige og at de i praksis ikke fungerte lenger. Det var derfor han uten betenkeligheter rykket inn for å forsøke å redde noe ut av det kaos myndighetene trass i alle hans advarsler hadde brakt Norge ut i. Quisling, som var den mest intelligente generalstabsoffiser Norge noensinne har hatt, hvis dyktighet som forsvarsminister ble erkjent av alle han kolleger fra den tiden under statsrettergangen og hvis politiske profetier om begivenhetenes utvikling viste seg å være uhyggelig riktige, var etter min oppfatning absolutt berettiget til å handle som han gjorde.

Etter seks dager ble han avsatt av tyskerne av den enkle grunn at han vegret seg for å samarbeide med dem på deres betingelser, men forfeftet Norges få gjenstående rettigheter som et i praksis okkupert land.

For dette ble han ulogisk og rettsstridig henrettet, mens de virkelige forbrytere, Nygaardsvold, Koht og forsvarsministeren, oberst Ljungberg, bare ble klandret av stortinget og fikk lov å trekke seg tilbake i behage-

Vi er i disse dager vitne til et protestskred. Kulturråd, Forfatterforeningen, en organisasjon som kaller seg Sympati og en lang rekke andre sender harmfylte protester til Sovjet i anledning av at to forfattere derborte er blitt dømt for «statsfiendtlig virksomhet». Forfatterforeningen forteller Sovjetregjeringen at ethvert individ har den soleklare menneskerettighet: Ytringsfrihet.

Burde da ikke de mange protesterende som ser den stygge splinten i Bror Sovjets øye først legge merke til den hellige bjelken i sitt eget? Den virker både nedslående og humoristisk denne protestdilla overfor forhold i andre land når man tenker på hvordan daglig denne menneskerettighet, ytringsfriheten, blir trampet i støvet hjemme i Norge.

Kommer vi til orde med våre meninger i aviser, bøker, kringkasting? Nei, det gjør vi ikke. Aviser, forlag, kringkasting refuserer jernhardt alt som står i kontrast med det vedtatte jøssingsyn.

Ytringsfrihet? Få oss ikke til å le.

For noen år siden brakte vårt blad en typisk historie. En av våre forfattere hadde i en handlingsmettet ramme analysert en gruppe av våre folk i en desperat situasjon, deres bakgrunn, deres beveggrunner. En kjent litterat hadde gitt romanen sin varmeste anerkjennelse, kalt den et fremragende arbeide og uttalte at det nu var på høy tid at en fra «den annen side» kom til orde. Vi vet hvorledes det gikk. Romanen ble innsendt til flere forlag som samtlige i tur og orden refuserte den, tildels i helt fornærmelige vendinger. I en samtale med en av våre fremste forleggere ga denne en inngående redegjørelse for hvordan en slik roman måtte skrives. Forfatteren lyttet oppgitt. Alt skulle sees gjennom de vanlige jøssingbriller, og alt skulle fordreies

lig ubemerkethet — en av de mest urettferdige dommer i Vesterlandets moderne rettsvesen og historie.

Jeg har her gjengitt hendelsene slik de virkelig hendte. Deres anmelders resonnement er intet annet enn en oppregning av den dyktige propagadan under krigen, som det nu er på tide å erstatte med alvorlig forskning. De to autoritative svenske kilder som jeg siterer foran har tydeligvis hittil unngått Torbjørn Kjølstads oppmerksomhet.

og tilpasses det «vedtatte» syn. Hvis han hadde fulgt «rådet», så ville det ha blitt en usann og forløyet skildring av virkeligheten. Det hele var fullkommen håpløst. Menneskerettighet: Ytringsfrihet?

Herrer protestanter, fei først for egen dør. Protester mot kneblingen av egne landsmenn. Protester mot diskrimineringen som utøves den dag idag, ja kanskje enda flittigere idag etter siste års ustanselige hets. Når dere kaller Sovjets behandling av de to forfattere umenneskelig, hva så med behandlingen av våre kunstnere, som idag på det 21. året stenges systematisk ute fra å utøve sin kunstneriske virksomhet? Vi vet hva våre forfattere, skuespillere, filmkunstnere, musikere og bildende kunstnere har gjennomgått under denne forfølgelsen. De to russiske forfatterseres skjebne er ganske visst rystende, men dog ubetydelig i forhold til den sum av lidelser man har påført våre egne kunstnere.

Protester heller mot dette. Selv om det for de flestes vedkommende er for sent så kan iallfall forsatt urett mot de få gjenlevende hindres.

R.

Fordoblet objektivitet

Lege F. Fossum skrev i «Agderposten» 29/11—57:

«Noen mener at den svenske rettsvitenskapelige avhandling om det norske rettsoppgjør ikke har syndelig verdi.

Men disse svenske vitenskapsmenn må dog anses som nøytrale og objektive i forhold til de norske flyktninger som i mer eller mindre affekt borte i London spekulerte ut landssvikanordningen.

Og en bør også vite, at det samme rettsinstitutt rager så høyt i internasjonalt omdømme, at f. eks. den norske London-regjering to ganger søkte instituttets betenkning i okkupasjonstiden.

Etter dette veier det tungt, at det svenske rettsinstitutt — om det norske oppgjør etter 1945 — bl. a. konkluderer med, at det er:

«misbruk av ord å kalle et slikt innenrikspolitisk oppgjør for rettsoppgjør.»

Så sant, så sant.

A.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELDOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Nye signaler?

For den som ikke ser lenger enn til norsk politikk av idag og som lytter bare til uttalelsene fra avnasjonaliserte partipolitikere, hvis eneste streben synes å være dette å bringe Norge i større og større avhengighet av andre makter, kan fremtiden fortone seg uværsmørk og truende.

Men, heldigvis er det ikke så ille som det kan se ut til her oppe i den norske bakevjen. Det kan kanskje lyde paradoksalt, men det er likevel så at nettopp på internasjonal basis er nasjonalismen ikke død. Den har tvertimot vist seg meget livskraftig og vinner terreng så å si dag for dag.

Vi nevnte i forrige nummer at Sulzberger nylig resignert slo fast at «det tyvende århundres to mektigste impulser var nasjonalismen etter første verdenskrig og rasebevissthetet etter annen verdenskrig. Begge er nu forenet i den afroasiatiske politikk.»

Den hvite verden er foreløpig stort sett for opptatt av negrenes og andre fargedes ve og vel til å ha tanker tilovers for den hvite rase, som dog bevislig har skapt den kultur hele verden bygger på idag. Men, det kommer vel det også når de enkelte folk etterhvert gjenvinner nasjonal sans og samling. Og at så holder på å skje er det mange tegn som tyder på.

Den våknende europeiske nasjonalisme kan man kanskje best avlese av den økende antiamerikanisme som en merker i alle europeiske land, også her i vårt eget. La gå med at storparten av dem som idag står i spissen for denne antiamerikanisme ikke er klar over de virkelige drivkrefter og ser den som et ledd i en hel- eller halvkommunistisk virksomhet. I virkeligheten er det naturligvis nasjonal stolthet og trangen til nasjonal selvhevdelse og nasjonal selvbestemmelsesrett som er drivkreftene, men som må maskere seg i en forløyret verden som har kriminalisert folkenes og menneskenes edleste streben.

Hittil har denne trangen til selvhevdelse i de enkelte europeiske land mest vært å merke som vulkanske underjordiske rystelser, men nu har den brutt seg vei frem i dagen i de Gaulles Frankrike, som vender seg mot den militære umyndiggjørelse i amerikanernes NATO. Vi tror ikke på den autoriserte lære om at det er NATO som har hindret at Rest-Europa ble slukt av Sovjetsamveldet — iallfall ikke når det gjelder vårt eget land. Dertil har vi eksemplet Sverige liggende alt for nær.

Og hvis det utelukkende er den amerikanske atombombe som gir oss denne sikkerhet — slik det heter i propagandaen — så trenges det iallfall intet integrert — hvilket jo selv sagt vil si amerikansk dirigert NATO-forsvar i de enkelte land. Det greier seg fullt ut med at USA ikke som i annen verdenskrig lager byttehandel med Sovjetsamveldet om Europa, men gjør det klart at ved ytterligere sovjetiske fremstøt vestover vil de bruke sine atomvåpen. Noe de imidlertid ikke har drømt om å gjøre hverken med eller uten NATO.

Dette har de Gaulle erkjent og tatt konsekvensen av. Men de norske borgerlige politikere som idag bestemmer over norsk utenrikspolitikk, de innser ikke — eller får ikke lov av de angelsaksiske venner til å innse — at krigsfaren for oss idag nettopp er NATO og den amerikanske utenrikspolitikk som hverken har mening eller konsekvens lenger.

Vi ser altså de Gaulles NATO-aksjon som et gledelig tegn på den våknende europeiske nasjonalisme — og her bruker vi ordet i dets edle betydning. Men, det er også flere tegn. Etter over tyve bedrøvelige år i et Tyskland,

Den første anelse
av vår

Den første anelse av vår...

Var det i dag, var det i går?

En luftning mild, en sakte strøm,
en anelse, et håp, en drøm?En drøm som skjules dypt i sne,
— som du, og bare du, kan se?Den nye jord, en tanke skjønn
som fødtes av ditt hjertes bønn?Kong Vinter ruger over jord,
snart ingen håper, ingen tror.
Vil skogen ikke mer stå grønn,
med duft av bjørk og lind og lønn?Vil våren svikte, håpet dø,
vil aldri hjerteisen tø?

En alltid det så kaldt i Nord?

Da er vår nød i sannhet stor!

Kai Norman.

som ikke bare rent fysisk har sprukket i tre, men som også nasjonalt og moralsk gikk i oppløsning, er det nu gledelige tegn på en begynnende oppvåknen fra Wirtschaftswunderets mareritt. Vi tenker på resultatene av kommunevalgene i Bayern, hvor et åpent nasjonalt parti som nasjonaldemokratene, NDP, endelig etter bare kort tids virke synes å kune samle de mange nasjonale splittelsesgrupper og i de byer partiet deltok rykket opp som tredje største parti med omkring 10 prosent av stemmene. Mendes parti måtte her se seg forvist til fjerdeplassen, og er visst på rask marsj ut av tysk politikk. Utviklingen var ellers omtrent likedan også i Schleswig Holstein. Det er her brakt et viktig og kanskje avgjørende bevis på at «det nytter» allikevel.

Det er altså grunn til å se lysere på fremtiden for den som håper på både en europeisk og en nasjonal gjenfødelse. For bølgen utenfra når erfaringsmessig med tiden også Norge, og da vil man kanskje her også engang kune komme til å puste inn norsk nasjonal luft igjen etter den årelange internasjonale gassforgiftning.

Og som vi begynte med et pardoks, så kan vi kanskje også slutte med å konstatere det pardoksale at internasjonalsismens tidligere kommunistiske høyborg faktisk har utviklet seg til å bli en utklekningsanstalt for en nyvakt nasjonalfølelse rundt

Peder Aas som «krigsmand»

TILEGNES DR. TYSKERTØSKLIPPER
JOCUM JUSTISNÆS

Peder Aas er stadig uheldig. Han snubler i sine egne ben på flate veien, og hvert år må vordende jurister avlegge eksamen med å ordne opp i hans misligheter, forgåelser, forsømmelser og forbrytelser.

I vårsemesteret 1940 opptrådte Peder Aas som «krigsmand». Og som en kunne vente, «snek han seg bort, holdt seg skjult, kastet våpen og ammunisjon, overga seg uten tilbørlig motstand (unngikk blodutgytelse), grep flukten og sprang hjem, rettet børsa mot offiserene i steden for fienden (Mo i Rana, 17. mai 1940).»

For alt dette ble han av de juridiske studenter dømt til døden etter lov av 22. mai 1902, gitt av et fritt Storting med fremadvirkende kraft. Det ble presisert at en mann som ikke har fedreland når det kaller under fanene, ikke har noe i det hele tatt. En slik mann hadde ikke Norge plass for!

Da Peder Aas kom til retterstedet, nynet han en melodi han selv hadde komponert. Den har fått navnet «Forrædermelodien», og det norske folk kan enda bruddstykker av den:

om i verden. Og her tenker vi ikke bare på den fargede nasjonalisme. Er det frøene fra Hitlers nasjonale sosialisme som spirer nu etter tyve års forløp?

«Asså ha vi så kleine våpen. Asså, åsså, kom det ordre at vi skulle trekkje oss tebakkers. Asså, åsså, var det en nazist i nabo-kompania. Asså, åsså, sprang dei frå oss offiseran (soldatan). Asså, åsså, tok dei fra oss børsån. Asså, åsså (med tungen sviktende og atter rapp) sa de at vi fikk lov å gå heim.»

Dessverre for han Peder var ikke dette helt nye toner i militærpsykologi og klas-sisk krigshistorie. De er like internasjonale som julestjerna.

Men da de juridiske kandidater 5 år senere hadde fått tid til å tenke seg om, kom de til at de forræderparagrafene de hadde dømt Peder Aas etter, var deres egen selvbiografi i april og mai 1940. De laget derfor nye «lands-svikparagrafer» for ikke å bli skutt etter de gamle forræderiparagrafer og gav de nye tilbakevirkende kraft.

For å helbrede det forræderikompleks slike «krigs-menn» erverver seg, klipet de håret av kvinnfolka og gjødset fiendens graver med sin egen gjødsel. På offisers-graver spanderte de til og med dynamitt, — alt for Norge, som de alle elsket så inderlig, så nær som da det mobiliserte.

Arne Årnes.

Drømmen, ja drømmen,
den glitrende sol over livens-
strømmen,
som går opp og går ned, som
varmer og nærer,
men også fortærer.

(Nils Collett Vogt)

ÅRSMØTE

i Forbundet for Sosial Oppreisning

holdes fredag 22. april kl. 17 i GROTTEN RESTAURANT, Wergelandsveien 5, Oslo.

Adgang har alle som har betalt medlemskontingent eller stønad i 1965 eller 1966.

Til behandling foreligger årsberetning og regnskap for 1965, valg på uttredende styremedlemmer m.v. På møtet vil det ellers bli redegjørelser av advokat Sverre Helliksen om hans arbeide på det internasjonale plan m.v., av Hans Jacobsen om arbeidet med å skaffe en norsk utgave av Hewinsboken m.v.

Melding om saker som ønskes tatt opp på dagsordnen må ellers være sekretariatet ihende senest 13. april.

Efter møtet blir det anledning til selskapeleg samvær med servering på vanlig restaurantbasis.

*

Styremedlemmene innkalles til møte samme sted og samme dag kl. 15.

Var „Det tredje rike” en verdensbrannstifter?

Belyst ved sitater fra tysk, svensk, fransk og engelsk

VED KAPTEIN ERIK LÆRUM

(Forts. fra forrige nr.)

STANLEY BALDWIN, Lordpresident of the States Council: «Det eneste forsvar er angrepet, dvs. at en får drepe flere kvinner og barn enn fienden, når en vil beskytte seg selv.» (Tale i Underhuset 10/11 1932. Tysk Hvitbok Nr. 8: «Dokumente über die Alleinschuld Englands am Bombenkrieg gegen die Zivilbevölkerung.» Berlin 1943.)

HOMER LEA, USA-general: «For øvrig har ingen annen nasjon oftere enn den engelske benyttet krigsbegynnelse uten krigserklæring! Englenderne har — som andre nasjoner — gjort dette, fordi nettopp initiativet er ett av de viktigste prinsipper i krigføringen.» («Die Stunde der Angelsachsen» Harpers Magazine, New York 1911.)

LORD ROBERT G. VANSITTART: «Hvis Hitler taper, blir hans efterfølger bølsvikene, seirer han, vil han innen 5 år få en europeisk krig på halsen.» (Even Now», London 1933, side 69.)

WINSTON CHURCHILL: «Tyskland blir for sterkt, vi må tilintetgjøre det!» (Uttalelse til general Robert E. Wood, nov. 1936. — Hearings on Lend and Lease, s. 275, febr. 1941, sitert av: Social Weekblad, Scheveningen febr. 1957.)

KEITH FEILING: «Mange har uttalt og skrevet at Chamberlains første grunn til å ta til München har vært å vinne tid for en uunngåelig krig! Han hadde vært en uegnet Premier, om han ikke hadde hatt dette som baktanke.» (The Life of Neville Chamberlain, London 1946, s. 359.)

ANDRÉ FRANCOIS-PONCET, fransk gesant i Berlin: «Tro meg, det er ikke endelig. Det er bare ett øyeblikk i historien, hvorav alt avhenger og snart sagt gjør alt til problemer.» (Uttalelse til den tsjekkiske gesant i Berlin, Mastny, efter München.)

WINSTON CHURCHILL: «Vi vil uten tvil oppruste. Britannia vil, idet det kaster århundregamle sedvaner overbord, innføre nasjonal tjenesteplikt for sine borgere. Det britiske folk vil stå med hevet hode og imøtelse alt, hva det så enn måtte komme. Jeg tror at vi nå endelig har tatt luven av barbariet på en

slik måte at vi kan overvåke det og forhindre det. Imidlertid vil det være nødvendig å gjøre seg det klart hva som skjer, og at vi da i rette tid kan treffe våre beslutninger. Naturligvis vil vi gjøre det på et eller annet tidspunkt, ja, vi vil uten tvil gjøre det!» (Radiotale 16/10 1938, transmittert til alle USA-sendere. (Helmut Sündermann: «Alter Feind, was nun?», Leoni 1965, side 82.)

HENRI LEBRE: «I disse febersvangre uker i nov. 1938 foranlediget de ledende kretser i London den til krig førende vending i England og besluttet å føre krigen mot en fiende som truet dets handelsmessige livsnerve på livet. Den ubøyelige hårdhets krigspolitikk som måtte bli krig, ble da besluttet. De ventet bare på en anledning til å vise seg i full belysning: Polen skulle gi den engelske regjeringen i London anledningen.» (München und die Kriegsursachen» av: «Hemmeligheten om årsakene til den 2. Verdenskrig», Wiesbaden 1958, side 42.)

WINSTON CHURCHILL: «Regjeringen får gjøre seg klart at ingen av disse østeuropeiske land kan holde seg mere enn ett år i krig, hvis de ikke kan dekke seg bak et vennligsinnet Russlands velvilje... Uten noen virksom Østfront å dekke seg bak er det ikke noe tilstrekkelig forsvar for våre interesser i vest og uten Russland er det ikke snakk om en virkelig Østfront.» (Dette var god begynnelse av kamp til den siste russer for England.) (W. C.s underhustale 19/5 1939, — Helmut Sündermann: «Alter Feind was nun?», side 119.)

JOSEPH DAVIES, USA-ambassadør i Moskva: «Efter Münchernerkonferansene i 1938 har Sovjets industri til 100 prosent arbeidet bare for krigen.» (Reader's Digest, juni 1942.)

AVGJØRELSE I WASHINGTON

SVEN HEDIN: «Spørsmålet om hvorfor det kom til en ny verdenskrig, er ikke bare besvart med at grunnen ble lagt i fredstraktatene fra 1919 eller i det at Tyskland ble holdt nede sammen med sine forbundsfeller efter 1. verdenskrig, eller i fortsettelsen av Storbritannias og Frankrikes urgamle politikk. Det avgjørende støtet kom fra den annen side av Atlanterhavet.» («Amerika i kontinentenes kamp.»)

GEORGE F. KENNAN, USA-gesant i Moskva: «Den (av Roosevelt i 1937 opphevede Russlandsavdeling i USA's utenriksministerium) hadde gjort seg upopulær såvel hos kommunistene som hos noen liberale i huset både på grunn av deres skeptiske innstilling til Roosevelts politikk som på grunn av deres med skarphet gjennomførte analyser. Ved disse begivenheter ble den prosovjetiske linje ikke bare bekreftet, men tilogmed forsterket... Jeg tør tro at noen alminnelig forståelse for nutidens problemer ikke fremmes ved at vi amerikanere ikke åpent anerkjenner at de feil som i årene 1935—45 ble begått i vår politikk overfor Sovjet, blir henregnet til de tyngste og mest skjebnesvangre i vår utenrikspolitiske historie.»

GREV JERZY POTOCKI, polsk gesant i Washington: «I forgårs hadde jeg en lengre underhandling med ambassadør Bullitt (USA-ambassadør i Paris), som er her på ferie... På mitt spørsmål om USA ville delta i en slik krig (Sovjetunionen mot Det Tyske Rike), svarte han: «Uten tvil, JA, men først når

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armenieren Jerwand Dshanian.

Tatt tilfange.

Leninakan er Armenias største by efter hovedstaden Jerewan, og vi ble mobilisert fra Tiflis direkte til Leninakan i all hast straks ved begynnelsen av krigen. Da ventet man spent på hvorvidt det ville bli erklært krig mot Tyrkiet. For idet tyskerne rykket frem innover i landet nordfra, benyttet tyrkerne anledningen til å true oss armeniere fra sydgrensen. Leninakan lå akkurat ved grensen, og disiplinen var her like streng som andre steder på østfrontens krigskueplass. Mange soldater ble straffet som desertører og henrettet på det grusomste om de bare hadde vært borte fra sine avdelinger en dag uten å ha innhentet tillatelse, mens tusener av våre egne kampfeller måtte stå som stille og tause tilskuere til disse redsler. Selv fryktet jeg for å bli straffet fordi jeg hadde fornærmet politruken. Omtrent hver eneste dag holdtes det en såkalt politisk time, og hver gang ble vi soldater undervist i politiske teser særlig om kom-

munisme og marxisme. Soldatene kalte det sovetime, da mange bare falt i søvn mens politruken avliret sitt partipolitiske foredrag, trette av å skulle høre det samme opp igjen og opp igjen. Tilogmed de politiske kommissærer kjente til at folk var blitt lei av den samme terpingen opp igjen. Hver eneste av dem hadde hundreder av ganger hørt det samme, men de drev allikevel på med det uten å bry seg om hva folk mente og følte ved dette trettende maset. Hensikten var tydeligvis å holde folk under stadig kontroll og ikke la dem få tid til å tenke seg om, eller i det hele tenke på noe annet enn det foredragsholderne ville få folk til å tro under denne stadig indoktrinering.

Under et av politrukens foredrag tillot en soldat seg å spørre om tillatelse til å gå på avtrede. Politruken kastet straks et blikk på klokken og ga ham bare fem minutter til å gå dit hen og tilbake igjen. Soldaten ba da om å få noe mere tid fordi han følte smerter i maven og toalettet lå vel hundre meter borte. Politruken nektet ham imidlertid å snakke mer om saken og befalte ham å utføre sin dont innen fastsatt tid, fem minutter.

Jeg tillot meg å fremkomme med en bemerkning, da jeg syntes det var galt å nekte kameraten å ytre ønske om noe mere tid. Ikke å kunne forklare seg var ille nok for en sovjet-soldat som skulle sendes ut i krigen og ofre sitt liv til forsvar for fedrelandet, og — hva jeg ikke sa høyt — å måtte kjempe for disse partiblinde kjeltringer. «Kamerat politruk,» sa jeg, «hvorfor nekter De ham å snakke når ifølge vårt lands konstitusjon enhver sovjetborger har full rett til talefrihet?»

Men efter politrukens begreper skulle jeg nok ikke ha sagt dette, for det gikk ikke mange timene så ble jeg ar-

England og Frankrike slår løs!» (Beretning til Polens utenriksminister 21/11 1938. v. Ribbentrop: «Zwischen London und Moskau», Leoni 1953, side 312.)

(Forts. neste nr.)

En tysk tank kjørte ut til siden.

(Forts. side 8)

Slik ble varetektsfanger behandlet i Norge

VI SUPPLERER KONSENTRASJONSLEIRLITTERATUREN MED UTDRAG AV REGLEMENTET FOR ILEBU

En blir jo stadig foret i presse og kringkasting med beretninger om hvor ille det var og er i utenlandske fengsler og konsentrasjonsleire, spesielt naturligvis da i krigstidens tyske. Vi som hadde den ære å frekventere de meget demokratiske norske konsentrasjonsleire etter Tysklands kapitulasjon, kunne jo nok også ha litt av hvert å berette både om mishandlinger og om slett behandling ellers, men vi blir vel ikke trodd på vårt ord. Fengselsreglementer forsøker naturligvis alltid å holde oppe ansiktet utad iallfall, men de gir jo likevel gjerne et glimt av hva der virkelig foregår. Og her er vi da i den stilling at vi som et lite bidrag til fjorårets jubileumsfestligheter kan gi noen slike glimt med det reglement man opererte med på Ilebu, hvor det da bare var varetektsfanger.

For at ingen skal kunne betvile riktigheten, så henviser vi til bladet POLITI-MEDDELELSER, nr. 2 for 1. august 1945, 1. årgang, side 59 og følgende. Vi finner der gjengitt et rundskriv av 28. juni 1945 fra Rikspolisjefen, som er så betatt av Ilebureglementet at han vil ha noe lignende innført ved alle konsentrasjonsleire i Norge. «Det er av betydning at der såvidt mulig gjennomføres en ensartet behandling av alle arresterte landssvikere», skriver han. «Til orientering oversendes vedlagt noen eksemplarer av leirreglementet for Ila (nå Ilebu) fengsel. Det sier seg selv at reglementet, som spesielt er utarbeidet for Ilebu, ikke slavisk kan følges ved samtlige landets fengsler. Det bør imidlertid kunne tjene til veiledning ved behandlingen av landssvikfangene.»

Av Ilebureglementets 14 punkter, gjengir vi her et skjønnsomt utvalg:

«1. Fluktforsøk.

Ila fengsel er en fangeleir hvor fangene nyter stor bevegelsesfrihet. Hvis en fange misbruker denne frihet ved fluktforsøk, vil dette bli strengt straffet. Blir noen påtruffet under flukt, blir vedkommende beskytt. Kl. 22 skal brakene stenges. De som i tiden mellom kl. 22 og kl. 5 beveger seg utenfor sin brakke, blir straks beskytt.

2. Dødszone.

Leiren er omgitt av et elektrisk gjerde. Berøring av gjerdet er livsfarlig. Den såkalte dødszone, skilt fra gjerdet med en ståltråd i en avstand av ca. 2 m, er avmerket med varselskilt hvor der står: «Faresone». Det er forbudt å gå i denne sone, og enhver som beveger seg her vil bli beskytt.

3. Hilseplikt.

I leiren hersker den strengeste militære disiplin og orden. Alle fanger har hilseplikt på samtlige hjemmestykker og politi, samt på alle mannlige og kvinnelige funksjonærer. Hilsenen foregår slik: på 6 skritt avstand retter man seg opp, marsjerer forbi den passerende med armene rett langs siden i stram militær holdning, ser mot vedkommende (med såkalt blikkvinging) til denne er passert, og beholder den militære holdning inntil 3 skritt etter at man har passert.

4. På brakker og verksteder.

Hvis en av Hjemmestyrene eller Politiet eller en funksjonær kommer inn i et brakkerom eller et verksted, skal den som først ser vedkommende rope: «Rett!» Fangene skal da innta rettstilling med front mot vedkommende, og romsjefen eller en annen avgir melding. Alle blir stående til det blir tilsagt at man kan fortsette.

5. Arbeidstjeneste.

Alle fanger har å utføre alle oppdrag som blir dem tildelt. Leirledelsens og vaktpersonalets anvisninger må til enhver tid følges.

(Forts. side 8)

ARMINIUS:

Hvem var ansvarlig for «krystallnatten»?

De fleste har utpekt dr. Goebbels, men prins Friedrich Christian av Schaumburg-Lippe frikjenner ham helt

Dr. Goebbels i fransk karikatur.

grad dette at de utnyttet nøden i Tyskland etter krigen til å berike seg selv og i forbindelse med det også på å skaffe seg og sine barn en meningsløs innflytelse over kultur- og næringslivet. Slik forholdene var der, ville de i et hvilket som helst annet land sikkerlig ha ført til enda skarpere reaksjon. La oss nevne noen få tall fra Berlin for å belyse forholdet:

Av leger var det i de første måneder av 1933, da Hitler overtok makten, ialt 6 203 og av disse var 42 prosent jøder. Av sykekasselegene var hele 52 prosent jøder, av tannlegene 35 prosent, av apotekerne 28 prosent, av sakførerne 48 prosent og av notarene hele 56 prosent.

At det således var en latent antisemitisme tilstede i Tyskland, må etter dette være klart, og vi tror ikke man uten videre kan sette den ut av betraktning når man idag skal vurdere hvorfor denne for Tyskland så skjebnesvangre «krystallnatt» fant sted. En har vanligvis i første rekke gitt dr. Goebbels ansvaret for hendelsene fordi han i en artikkel i «Völkischer Beobachter» tok skarpt til orde da mordet på vom Rath hadde funnet sted og en vanligvis har oppfattet dette som et signal til de hendelser som fulgte. I en nylig utkommen tysk bok av Heinrich Härtle «Freispruch für Deutschland», et uhyre vel underbygget forsvar for de tyske militære ledere som ble dømt i Nürnberg (kan bestilles gjennom BOKTJENESTEN, pris innbundet kr. 42,—), er forfatteren inne på lignende tankebaner, men han frikjenner helt Hitler. Han skriver på side 154:

(Forts. side 6)

ARBEIDERBLADETS Tysklandskorrespondent friskt nylig opp igjen begivenheter som er gått inn i historien under betegnelsen «krystallnatten». En underordnet funksjonær i dr. Goebbels' propagandadepartement stod nylig for retten tiltalt for falsk forklaring i en rettssak og herunder kom en også inn på «krystallnatten». Det var naturligvis «gefundenes Fressen» for ARBEIDERBLADETS hetser i Tyskland.

Den direkte foranledning til «krystallnatten», som var en slags pogrom av mindre målestokk, men som øyeblikkelig ble grepet av de antityske propagandister, var som kjent mordet på den tyske legasjonsråd i Paris vom Rath. Han ble drept av en ung polsk jøde. Etter Frankrikes nederlag ble denne unge jøde, Grünespan, utlevert til Tyskland, og det var meningen å sette ham under tiltale for mordet, men av en eller annen grunn ble det ikke til noe. ARBEIDERBLADETS korrespondent skriver i den anledning:

«Nazibyråkratenes interesse for prosessen er så meget mere forståelig som en bare et par måneder i forveien på den såkalte Wansee-konferansen hadde vedtatt den «fysiske utslettelse av jødene.»

Det finnes intet som engang ligner et bevis for at noe slikt ble vedtatt på den såkalte Wansee-konferanse,

men det er ellers sant nok at de såkalte notater fra denne konferanse er blitt flittig misbrukt av alle Tysklands fiender. Den side av saken kan det kanskje bli anledning til å komme tilbake til ved en senere anledning. Idag vil vi se litt nærmere på selve «krystallnatten» og hvem eller hvilke av de tyske ledere som hadde ansvaret for den.

La oss da først og fremst slå fast at antisemitismen ikke var noe spesielt tysk fenomen. Det var særlig i Øst-Europa den hadde sin store utbredelse og hvor det med jevnlig mellomrum fant sted pogromer. Ja, den dag idag beskyldes jo både Sovjetsamveldet og dets satellitter for antisemitisme i den vestlige presse. I Tyskland var det masseinvasjon av østjøder etter første verdenskrig som førte til en fiendtlig innstilling mot jødene. Det skyldtes dels deres fremmedartede utseende, men i enda høyere

SA-folk demonstrerer foran jødisk butikk i Berlin.

„KRYSTALLNATTEN” -

(Forts. fra side 5)

«I annen halvdel av året 1938 steg den internasjonale spenning og den tsjekkiske mobilisering marte frem en krigsfare som i forbindelse med den åpne krigshetsen i en innflytelsesrik del av den vestlige presse også belastet alvorlig de tyske jødiske forbindelser. Da så efter en rekke mordanslag mot representanter for Det tyske rike i utlandet den unge polske jøde Grünspan myrdet legasjonsråd vom Rath i Paris, kom det 9. november 1938 (ikke 1937 som ARBEIDERBLADETS korrespondent anfører) til den såkalte «krystallnatt», til den første pogrom i den tyske historie i løpet av århundrer. For det internasjonale militærtribunal (i Nürnberg) kunne det påvises at det herunder ikke som ved tidligere pogromer, spesielt i de slaviske stater, dreiet seg om spontane utbrudd av folkerasert, men denne aksjon var uten partispissens og de fleste ministers vitende blitt fremtvunget av Goebbels og radikale elementer i SA-ledelsen, understøttet av politiet. Bevislig hadde nesten samtlige regjeringsmedlemmer, rikslederne i NSDAP og Hitler selv avvist disse vanvittige aksjoner. Efter at opptøyene hadde funnet sted, mente man av statsgrunner og av hensyn til politisk prestisje å måtte dekke aksjonen og erklære jødene som syndebukker. I stedet for å trekke de skyldige til ansvar for den skade de hadde anrettet i inn- og utland, ble det utferdiget lover og bestemmelser som gjorde jødene stilling uutholdelig.»

Såvidt Härtle. Allan Bullock har i sin beryktede Hitler-biografi, som naturligvis kom på norsk i 1957, satt dette ytterligere på spissen slik at alle lederne av DNSAP fikk del i ansvaret. Han skriver på side 367 i den norske utgaven:

«Natten til 10. november (1938) ble det gjennomført en nøye organisert pogrom mot den jødiske befolkning i Tyskland, som en hevsn fordi en ung jøde i Paris hadde myrdet en nazistisk diplomat.»

«Hitler ble fykende sint. (I Bullocks fremstilling naturligvis ikke over hendelsene «krystallnatten», men over reaksjonen på disse hendelser i England og USA!) Jødehatet var kan hende den mest oppriktige følelse han overhodet var i stand til å prestere.»

Nå er det naturligvis ikke i skriftene til disse profesjonelle hetsskribenter som hadde til oppgave å holde krigspropagandaen varm og derigjennom skape et moralsk grunnlag for de forbrytelser som ble begått mot det tyske

folk, en bør søke sannheten om «krystallnatten», men hos nasjonalbevisste tyskere. Vi har sett foran hva en av dem, Härtle, skriver om begivenhetene. Nu var imidlertid Härtle selv ikke vitne på nært hold til det som hendte dengang, men det finnes andre folk som kan og har uttalt seg. Blant dem, dr. Peter Kleist, som var knyttet til det tyske utenriksdepartement og som i sin bok «Auch du warst dabei» (kan bestilles gjennom BOKTJENESTEN, pris kr. 42,— innb.) på side 201 kommer inn på det som hendte i forbindelse med «krystallnatten».

Ifølge hans forklaring skyldtes det hele en uberettiget utnyttelse av en bemerkning av Hitler. Han skriver:

«Vom Rath døde 9. november. Da Hitler forlot Bürgerbräukeller i München, hvor han hadde talt til sin «Alte Garde» om kvelden denne dag, får han melding om at noen spontane demonstrasjoner mot morddåden i Paris hadde ført til utskielser mot jødisk eiendom. Gjerningsmennene var arrestert. Hitler nøler, trekker på skuldrene og sier sluttelig at man ikke skulle forfølge ytterligere de folk som hadde handlet i opphisselse. — Noen hører disse ord og lager en «Führerbefehl» ut av dem. Den går straks over hele landet: Hvis det kommer til spontane demonstrasjoner i opphisselse over Grünspanns ryggesløse morddåd, så skulle politiet ikke skride inn mot det.

Verden kjenner idag følgene av denne «Führerbefehl». SA, som siden 30. juni 1934 var uten oppgaver, trådte an og laget «spontan folkeopphisselse». Synagogene brenner. I en liten østpreussisk by ber SA om hjelp fra brannvesenet da stenbygningen motstår deres anstrengelser. Men brannvesenet erklærer at det ikke kan delta i brannstiftelse. Kontorer og varehus blir ødelagt, vindusrutene i elegante forretninger i storbyenes mondene gater blir slått istykker. Pøbelen mangler ikke, idet den sporer den gunstige anledning fordi politiet står der uvirksomt. Beskjemmende scener får skamrødmen til å stige opp i ansiktet på borgeren som om morgenen kommer ut på gaten. Det finnes knapt et menneske, partimedlem eller ikke, som ikke ser på denne meningsløse gjerning med planlagte tumulter, på ødeleggelsen av fremmed eiendom, på skjendingen av kultursteder, fylt av avsky.

Da Hitler får vite om denne «krystallnatt», blir han fullstendig rasende. Hans mistanke blir ledet mot Goebbels. Han vil «sparke ham ut» fordi han har skjenket jødedommen en propaganda som den ellers ikke ville ha kunnet kjøpe seg for milliarder.

Men Goebbels redder seg med et opprop som han sender ut alt 10. november.»

I dette opprop retter han den aller strengeste anmodning til befolkningen om å unnlate slike overgrep. Det er statens sak, skriver han, å svare på morddåden i Paris gjennom lovgivning.

Så kan man naturligvis spørre seg selv: Var når alt kommer til alt kanskje Goebbels like uskyldig og like opprørt over det som hadde hendt? En mann som kjente dr. Goebbels bedre enn de fleste, som i flere år var hans adjutant og dessuten også hans venn, prins Friedrich Christian zu Schaumburg-Lippe hevder det i sin bok «Dr. G.» (Kan bestilles gjennom BOKTJENESTEN, pris kr. 30,— innb.) Prins Friedrich Christian, hvis gudfar var kong Christian X av Danmark, er efter vår oppfatning en absolutt hederlig og pålitelig kilde. En kan uten betenkning ta for godt det han opplyser selv å ha vært vitne til i sakens sammenheng. Han skriver på side 180:

«Goebbels sa i en pressekonferanse under krigen, hvori som vanlig deltok de ledende herrer i ministeriet, og forbindelsesmennene til Wehrmacht, utenriksdepartementet og andre av rikets tjenestesteder:

Mine herrer, la oss ikke innbille oss noe. Motstandernes propaganda har konsentrert seg om to ting og med dem går de løs på oss. Disse to ting heter «krystallnatten» og «KZ». Begge har med jødeproblemet å gjøre og blir derfor så sterkt understreket. Motstandernes propaganda blir som kjent styrt av jøder. Alt annet blekner mot dette. Og det kan vi i høy grad takke den gyselige herr Streicher for.

Mine herrer, jeg ser at noen av dere ler. Det er ikke noe å le av. Og latteren vil snart forsvinne hvis vi ikke passer på og tar tingene så alvorlig som de fortjener. Propagandaen vår er den eneste hær som hittil alltid har seiret. Men begge disse slag kan bli skebnesvangre for oss og tilføye oss et nederlag i verdensopinionen som Tyskland aldri vil komme seg av.»

Og det var vel det som skjedde. Den dag idag spiller «motstandernes propaganda» på de samme to ting.

Nu kan man naturligvis her spørre om ikke dette var etterpåklokskap av dr. Goebbels. Selv om han hadde ansvaret for hendelsene «krystallnatten», så har han senere merket de skjebnesvangre følger og uttaler seg derfor slik prinsen av Schaumburg-Lippe beretter foran.

La oss da høre hva prinsen vet å berette på side 181 og flg. i sin bok «Dr. G.» om den øyeblikkelige reaksjon hos dr. Goebbels:

«Høsten 1938 var jeg i Sverige som taler. Til å begynne med i Stockholm og senere i universitetsbyen Uppsala. Under mitt opphold nådde de første etterretninger om den såkalte «krystallnatt» meg — og situasjonen var meget pinlig.

Efter min tilbakekomst fant jeg vår avdeling Utland i en tilstand av vill opphisselse.

Jeg bad om foretrede hos ministeren — — —

Allerede i forværelset kunne jeg fastslå at det ikke rådet noen god stemning hos ham. Grev Helldorf (partimedlem som deltok i kupforsøket i juli 1944 og ble henrettet i forbindelse med attentatforsøket mot Hitler) er hos ham ennu, sa sekretæren til meg. Politipresidenten i Berlin — et sjeldent tilfelle, tenkte jeg — — — Jeg visste om de latente kamper mellom Helldorf og Himmler — og jeg visste også at «doktoren» ikke var så overveldende begeistret for Helldorf.

Da jeg betrådte ministerens store arbeidsværelse, stod han i samtale med Helldorf ved ett av de tre høye vinduer. De snakket så intenst sammen at min ankomst ikke straks ble lagt merke til. Forsåvidt var jeg vel uten deres vitende vitne til en for meg meget interessant samtale. Jeg merket straks at det dreiet seg om hendelsene 8. og 9. november, «krystallnatten» altså.

Tilsynelatende var politipresidenten tilkalt for å avgi forklaring. Goebbels var meget oppbrakt. Han var rød i hodet, hadde oppsvulmede årer og gestikulerte heftig med armene. Stadig gikk han tett inn på grev Helldorf — som om han ville gripe ham i kraven. Helldorf, som var meget større enn Goebbels, så noe ned på ham og ble rolig stående. Goebbels sa blant annet: Det hele er noe uvesen. — Slik kan man iallfall ikke løse jodespørsmålet. Ikke slik. Man gjør dem jo til martyrer. Og så? — Vi har blamert oss for hele verden, Helldorf. Men fortell det bare til disse idiotene i München, disse tykkhodene, denne Streicher og kompisser. Disse ekle, schisofrene tyrenakker!

Fortell dem engang hva politikk er. Det har de ikke anelse om! De skriker bare revolusjon — og det betyr for dem å drikke og hore og å lage hårreisende dumheter. Og jeg? Jeg skal ordne opp med all idiotien, skal gjøre alt godt igjen med propagandaen.

Det er umulig.

Vi gjør så ingen tror på oss med slike ting. Forstår De meg?

Når jeg nu likeoverfor verden holder en anstendig tale, så føler jeg meg efter denne mal-

heur som en gammel hore som bygger en kirke.

Hvem vil fremdeles tro på meg? Hvem, spør jeg Dem! Ingen! Man har slått bena vekk under meg.

Han grep seg med begge hendene til hodet og skrek: Latterlig har de gjort meg! Denne Ribbentrop med sin tåpelige Rath-hendelse kunne jo ikke la det være. Sjarlatan, fordømt! La ham gå der hvor han kom fra, og ikke befatte seg med politikk. Jeg hater fyren! Tidligere drakk han dus med jøden Weissmann, nu vil han tilkjempes seg rikslederang med antisemitisme. Herr von Ribbentrop trenger partilaurbær, forstår De!?

Så blir det trukket i snorene til noen idiotiske gauleitere og straks har det skjedd en skade som intet menneske kan gjøre god igjen.

Så lenge jeg lever skal imidlertid Ribbentrop ikke bli riksleder, det kan De forlate Dem på! Dessverre har Hitler forgåpet seg i ham.

Og hva har ikke denne affære kostet oss i valuta!

Så paradoksalt det lyder, Helldorf, fortsatte han plutselig ganske sakte, så kunne vi ikke gjøre motstandernes propaganda en større tjeneste. Våre folk har slått ihjel et dusin jøder, men for dette dusin må vi kanskje en gang betale med en million tyske soldater! Forstår De hvorfor jeg er så vanvittig opphisset over det? Det er ikke tallet på ofrene som er avgjørende — nei kjensgjerningen som sådan! Helldorf, for verden er dette en av de frykteligste pogromer — og denne kjensgjerning må vi se i øynene. Det er til å fortvile over, sier jeg Dem!

Det ble så en pause i samtalen. I tilslutning sa Helldorf, at blant de arresterte i Berlin 9. november befant det seg også tre kommunistiske kinesere, forkledt som SA-menn. De hadde oppfordret mengden til plyndring.

Jeg tror at han ikke har snakket så åpent til noen om «krystallnatten» som til politipresidenten av Berlin. Til meg sa han bare at de som hadde deltatt i plyndringer og mishandlinger, ville komme for retten og bli strengt straffet. Det skjedde også i mange tilfelle.

Goebbels var visselig en overbevist antisemit. Han holdt den mektige internasjonale jødedom for et folks farligste motstander og mente at jødernes innflytelse på det offentlige liv i Tyskland var altfor stor. Han var for enten å gi de tyske jøder et nytt hjem i andre land — eller å avpasse deres innflytelse i forhold til deres antall og å garantere dem et kulturelt egenliv. Enhver form for antisemitisme som kunne gjøre jødene til martyrer avviste han prinsipielt og av dypeste overbevisning — både av menneskelige og av politiske grunner. Han vegret seg

Vår nye lagabøter -

(Forts. fra side 1)

møtet som beviste at han hadde fått slik fullmakt.

Samtlige stortingspresidentter som deltok i Elverums-møtet, gir i Stortingstidende for 1945, med det riktige referat som grunnlag, en fremstilling av det som hendte på møtet. Dette autentiske referat, dokument 42, er merkelig nok ikke skaffet av veien som tilfelle er med så mange andre uønskede dokumenter. Ifølge dette riktige referat (altså ikke Londonregjeringens «referat») ble det på møtet i Elverum etter bemerkninger fra stortingsrepresentantene Førre, Stray og Getz av Stortingets president C. J. Hambro slått fast at regjeringens forordningsrett innskrenket seg til bestemmelsen i § 17 i Grunnloven, dvs. bare å gi provisoriske forordninger, som ikke måtte være i strid med de lover Stortinget før hadde gitt. Også disse eventuelle forordninger hadde kun varighet til neste storting kom sammen. Men justisminister Terje og hans lovkyndige medarbeidere, i første rekke motdagistveteranen Trygve Lie, kunne ikke la seg binde av en elendig grunnlovsparagraf. Noen fiffige bygdeprokuratorknep og litt falskneri var tilstrekkelig til å få rettet både på Grunnlovens § 17 og møtereferatet. At det ikke ble votert på møtet var bare ikke nevnt. Når vår, før Terjes juridiske æra, best kjente strafferettsprofessor Jon Skeie, og senere etter å ha lest stortingspresidentenes redegjørelse og det opprinnelige referat også professor Castberg hevder at det ikke eksisterer noen Elverumsfullmakt, må dette bero på juridisk-politisk underutviklede sjelsevner. Og folkets våkne samvittighet, som de gjerne kaller seg avisbladene, AF-TENPOSTEN, VERDENS GANG for ikke å nevne ARBEIDERBLADET og DAGBLADET, synes å tro på «Elverumsfullmakten» på samme måte som de tror på Djævelen.

derfor for eksempel mot å innføre jødestjernen som tegn. Jeg har i årenes løp naturligvis hyppig hørt ham tale om dette tema i en engere krets og aldri kunnet fastslå noen annen oppfatning enn denne.»

Hermed skulle vel da dr. Goebbels være frikjent for ansvaret for «krystallnatten». Goebbels antyder altså i sitt sted Ribbentrop. Når alt kommer til alt, så spør det om ansvaret til syvende og sist kan legges på noe annet enn situasjonen.

For en tid tilbake skrev redaktør Christensen i VERDENS GANG en bok om okkupasjonen til bruk i skolen. Han glemmer ikke «Elverumsfullmakten» i boka si, men glemmer derimot okkupasjons- og våpenstillstandsavtalen 10. juni 1940, enda han vet godt at dette kommer inn under begrepet historieforfalskning.

Og for de politiske penneknekter i avisblad og bøker og for ridderne omkring statens runde matbord har «Elverumsfullmakten» vært nødankeret — eller rettene et slags hellig Torsbilde — fullt av ormer, padder og annen styggedom.

I 1945 ble det nedsatt en undersøkelseskommissjon til å granske forholdene i forbindelse med okkupasjonen. Kommissjonens arbeide er på mange måter interessant, og avslørende for regjeringen Nygaardsvold. Og det er vel grunnen til at det så vidt mulig er blitt tiet ihjel, og befinner seg bortgjemt i en eller annen av regjeringen Gerhardsens statsskuffer.

Siste statsråd før flukten til England ble holdt i Tromsø 7. juni 1940. I statsrådsprotokollen fra nevnte møte står det at regjering og konge enstemmig fant det «håpløst for Norge å fortsette krigen». I sin KRIGENS DAGBOK skriver øverstkommanderende for de norske stridskrefter, general Ruge: «9. juni 1940 kapitulerte jeg med de norske stridskrefter som var igjen.» — «Våpenstillstand er trådt i kraft.»

General Ruge handlet etter pålegg og bemyndigelse fra konge og regjering.

I kapitulasjonsdokumentet forpliktet Norge seg bl. a. å utlevere alt hva landet eide som kunne nyttes til krigsøyemed, samt «ikke å delta i krig mot Tyskland og dets forbundsfeller så lenge den nuværende krig pågikk». — Dermed er Norge for godt ute av den annen verdenskrig.

I en høytidelig proklamasjon fra kongen til det norske folk før flukten heter det at han og regjeringen forlot landet — «for å være frie målmenn for det norske folks nasjonale krav». Altså ikke for å føre krig, hvilket var en umulighet da de hadde kapitulert og underskrevet våpenstillstandsavtalen. Både etter norsk lov (se Rettstidende for 1910, s. 498) og internasjonal folkerett er Norge ved undertegnelsen av okkupasjons- og våpenstillstandsavtalen trådt ut av annen verdenskrig. Norge er okkupert område, underkastet og beskyttet av høytidelig vedtatte internasjonale retts-

bestemmelser (Haagkonvensjonen). De nordmenn som kjempet på Englands side, var frivillige i engelsk krigstjeneste, — som de nordmenn som kjempet på Tysklands side på Østfronten, var frivillige i tysk krigstjeneste. Alliansen mellom Norge og de vestallierte har etter 10. juni 1940 aldri eksistert og kunne ikke eksistere. Dette forklarer også at Norge på nytt ble okkupert av de vestallierte etter Tysklands kapitulasjon i 1945. Man okkuperer ikke en alliert stat. Dette er sannheten. Alt annet er klart bedrag.

Men alt så tidlig som 3. juli 1940 kom fra Londonregjeringen en forordning om nye straffebestemmelser for norske borgere hjemme i Norge «under den nuværende krigstilstand». Og et par måneder senere (13/9) en ny forordning, hvor det bl. a. heter: «Så lenge Norge er i krig.» Og utover høsten flere forordninger, især om straff, inntil dødsstraff. Den 22. januar 1942 kom så rosinen i pølsa: — «inntil dødsstraff for medlemskap i Nasjonal Samling». Alle disse forordninger var i strid med Grunnlovens § 17 (regjeringens forordningsrett, som nettopp Elverumsrådet hadde presisert og pålagt regjeringen ikke å gå utover). I strid med Grunnlovens § 50 (forbud mot kollektiv straff). I strid med våpenstillstandsavtalen mellom Norge og Tyskland («så lenge den nuværende krig varer»). I strid med norsk lov og internasjonal folkerett, vedtatt av Stortinget og opptatt i norsk lov som overnasjonal rett.

Men her viser justisminister Terje Wold og hans juridiske medarbeidere sin overlegne juridiske personlighet. De blåser i norsk grunnlov og norsk straffelov. De blåser i Haagerkonvensjonen, folkerett, og anerkjente menneskerettigheter.

Magnus Lagabøter berømmes i vår historie for å ha samlet de gamle landskapslover til en landslov. Vår nye Lagabøter, Terje justisminister og hans lovmenn, samlet sine Londonlover til en landssviklov. Den har kanskje i enda større grad enn den gamle landslov vært epokeskapende og satt dype og varige spor etter seg i norsk rettshistorie. Justisminister Terje Wold Lagabøter og hans medarbeidere ute og hjemme har kastet glans over fedrelandet ved å gjøre det til verdenshistoriens største forræderiasjon. Heia Norge!

I straffejakten på landsmenn tilsluttet Nasjonal Samling, ble begrepet norsk

rettskjensle stadig anvendt. Norsk rettskjensle står over lovene, over Grunnloven, over all ære og anstendighet, sannhet, rett og rettferd. Norsk rettskjensle var et sakrosant begrep i norsk rettsliv i 1945 og følgende år.

Gannkall kalles nord i Finnmark en mann som ved hjelp av gannflua kan sette sjuke på folk og fe. Under hele okkupasjonstiden føk svermer av stygge, svarte gannfluer inn over landet vårt: Stemmen fra London, falske rykter, giftig bakvas-kelse, slarv, sladder og løgn. Det norske folk ble smittet av den farligste sjuke som kan ramme et folk: masseskueskap. Og slik skaptes den hellige norske rettskjensle. Verst av alt, sier Kongespeilet, er uår på folket.

Og sjuka herjet landet vårt ikke bare under, men i årevis etter okkupasjonens slutt. I de siste årene har gannfluene krøpet frem igjen. For gannkallene i blad, bøker og presse over sin kunst den dag i dag.

I Terje Lagabøters lovgivningsarbeide må for all del fleirkjerringlova ikke glemmes. Ja, den lova danner kanskje høydepunktet på Terjes og Londonregjeringens vidsyn og omsut for landsmenns tarv rundt om i den vide verden. Kone og barn hjemme i Norge fikk vær så god nasjonal-«nazistene» sørge for, og få sin straff for det, når tiden kom.

«Bigami, tvegitte, ekteskap med to ektefeller samtidig, er etter norsk rett forbudt og straffbart,» forteller Arbeidernes leksikon. Men det var før lovgiverne våre begynte sitt virke i London. Det heter jo at en sjømann har en kjærest i hver havn. Men slike løse forbindelser er en uting og må inn i lovs faste former, mente Terje Lagabøter. Med lov skal land bygges! Fleirkjerringlova er en genial samkjøring av familieretten og «naturretten», som gir Norge en fremskutt plass i vesterlandenes rettsliv.

Selv om justisminister Terje står som eksponent for flyktningregjeringens lovarbeid, har han selvsagt hatt dyktige lovmenn til å hjelpe seg. Det bør ikke være til forkleinelse for ham. Det hadde Magnus Lagabøter også. En av hjelperne var Trygve Lie.

Landssviklova har også påviselige russiske innslag. Trygve Lie forteller et sted om et besøk han og Terje avla i Moskva. Etter alt å dømme må de sammen med Molotov ha diskutert straffeforfølgelsen mot «nazistene», for Molotov ba for Knut Hamsun, men Terje utbrøt da: «Don't be soft, Molotov!» (Vær ikke bløthjertet, Molotov!) Et spørsmål som må

være blitt drøftet på dette møte, var å finne et forvisningssted for «nazistene». Det var et kinkig spørsmål. Norge hadde uheldigvis intet Sibir. Finnmarksvidda hadde hverken skoger eller gruber hvor slavene kunne anbringes. Man synes å være blitt stående ved Bjørnøya, for Stemmen forkynte like etter besøket at alle «nazistene» skulle sendes til Bjørnøya. Av praktiske grunner lot dette seg uheldigvis ikke gjennomføre. Man fikk nøye seg med konsentrasjonsleire og sulteforing hjemme i Norge.

Gerhardsen gjorde et heldig valg da han utpekte Terje Lagabøter til høyesterettsjustitiarius. Derved kunne han så vidt mulig med høyesterettsdommene som prejudikat indirekte fortsette sitt lovgivningsarbeid. Og samtidig være garanti for at de dommer som ble avsagt i 1945 og de følgende år på grunnlag av London-lovene beholdt sin rettskraft.

Men er dette i det lange løp nok for en eminent lovmann som Terje Lagabøter? Trygve Lie ble ved hjelp av sine Moskvavenner sjef for verdensforbundet FN med massevis av dollars i lønn, pensjon og gode greier. Skal Terje være mindremann kanskje?

I fremtidens lovgivning ligger en stor oppgave og venter! The space Law (rommets lov). L'esprit des lois fra London viser at vi nordmenn har spesielle forutsetninger til å spille første fiolin i sfærenes juridiske orkester. Vi må holde oss fremme.

Vi har mannen og mennene.

Chr. W.

Vask, maling,
tapetsering,
mønstermaling

RIMELIG

1. KLASSES FAGMANN

— Telefon 26 55 30 —

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern

Telefon 55 61 29 — Oslo

Hvorledes er det
med
BLADPENGENE?
Har DE betalt?

Sovjetsoldat -

(Forts. fra side 4)

restert og puttet inn i en bunker uten videre. Der fikk jeg bare utlevert 400 gram brød og en liter vann pr. dag. Dagslys var ikke engang synlig, og å snakke med noen av våre soldater var det ikke tale om. Jeg satt der, ensom i den mørke bunkeren, mens en væpnet soldat holdt vakt utenfor dag og natt. Seks dager etter ble jeg innkalt til hovedkvarteret, hvor divisjonens stab holdt til, og der ble jeg anklaget for anti-politisk agitasjon. Politruken hadde innlevert en skriftlig innberetning herom.

«Jeg har sagt det, jeg innrømmer det, men langtfra i den forstand politruken vil ha det til,» innvendte jeg. Jeg ble så løslatt på betingelse av at jeg aldri mer skulle si noe slikt offentlig mens andre soldater hørte på det. Min sak ble henlagt sannsynligvis av den grunn at våre tropper hadde gjennomført en vellykket operasjon ved sydgrensen, noe som gjorde det mulig at også våre avdelinger skulle sendes vestover til fronten der.

To dager etter min løslatelse gikk de armenske regulære tropper over grensen, gjenerobret den nordlige del av Persia, et tidligere armensk område. Det ble tatt av perserne under den første verdenskrig. Dermed truet de Tyrkiet også fra sydvestflanken. Det har gjort sitt til at tyrkerne ikke mer våget å gjenta sine aggressive krigshandlinger ved den armenske grense, og den dag i dag forholder de seg stille.

Samme dag som den armensk-tyrkiske grense ble så noenlunde sikret, ble vi kommandert opp på lastevogner og i all hast sendt til byen Kirovabad i Azerbeidzjan, hvor den kaukasiske divisjon nr. 374 så ble formet og så videresendt over Dagestan og Kuban til Krimfronten, slik som jeg tidligere har fortalt.

Tyskernes behandling av oss krigsfanger var således stikk motsatt av det vi ellers hadde forestilt oss. Tyskerne var ikke engang redde for å ta os med under kamphandlinger, skjønt vi var nesten like så mange krigsfanger som tyskere i antall. Selv overvåket de alt, så vi ikke kunne foreta oss noe imot dem. De tok alt med stor ro og puttet oss inn i geledet og slik marsjerte vi frem. Kolonnen rykket stadig frem mens det samtidig eksploderte sovjetiske artillerigranater like i vår nærhet, hvorved enkelte tyskere ble rammet. Men de lot seg ikke forvirre, idet de marsjerte videre som om ingenting var intruffet.

Saniteten tok seg straks av de sårede. De ble lagt på panservogner eller tanks og kjørt avgårde videre frem.

Vi krigsfanger ble ikke lite foruroliget av dette, fordi det kunne hende oss selv. Vi var ubevæpnede og vårt eget artilleri rettet skuddene rett imot oss under fremrykningen. Den sovjet-russiske krigsproduksjon hadde tydeligvis sine mangler, for mange av granatene og bombene eksploderte ikke når de falt i nærheten av oss. De tyske infanterister viste stor kaldblodighet og var likegyldige for redslene. De spøkte med oss krigsfanger og syntes å more seg over det hele. Og det morsomme de kunne berette for oss, ga oss non beroligelse.

Plutselig tok en av de tyske tanks med seg en gruppe infanterister og vek i all hast til siden. Omtrent fem hundre meter borte øynet vi jernbaneskinner. Der stoppet de idet de tyske soldater steg ned fra begge sider av tanken. Det viste seg at en gruppe sovjetsoldater hadde tatt stilling på den andre siden av jernbanelinjen og skjøt imot oss mens vi marsjerte fremover. Så hørte vi med ett en voldsom skyting fra begge parter, men like etter ble det helt stille.

«Alle russki kaput» (Alle russere er blitt drept) ropte tyskerne, og dermed kom de tilbake igjen med tanken. Det forekom oss som om tyskerne beskyttet oss krigsfanger, så vi ikke ble drept av våre egne soldater. Det er mulig at det virkelig var slik i og med at vi ikke hørte til sovjetfolket. Tyskerne trodde muligens at når angriperne så krigsfanger sammen med tyskerne, ville de vegre seg for å skyte på oss. Men hva tyskerne ikke syntes å forstå var at de fanatiske stalinister ikke tok noesomhelst hensyn. Tvertimot ville de skyte oss krigsfanger først og fremst. Hensikten tør ha vært at der skulle være så få krigsfanger som vel mulig. Ingen krigsfanger idet hele ville ha lønt seg best for Stalin-regimet.

Slik ble - -

(Forts. fra side 5)

Unnlatelse av å utføre det pålagte arbeid eller unnaluring i arbeidstiden blir strengt straffet.

6. Oppholdssteder.

— — — Etter aftentellingen blir brakkene låst. Alle som befinner seg ute etter denne tid blir beskutt uten varsel. — — —

11. Brev og pakker.

Det er ikke tillatt å motta pakker med matvarer. Unntak kan

«NYNAZISTISK» FARE IGJEN

Efter at Oslopressen med et lettelsens sukk hadde konstatert at velgerne i Bayern bare hadde støttet de «gamle partier» og tatt avstand fra de «nynazistiske», kom den dagen etter til andre resultater. Fra AFTENPOSTEN til DAGBLADET steg jammeren mot himlen fordi det viste seg ved nærmere undersøkelse at det likevel var sterk «uro over nynazistenes fremgang i Bayern». Og det må de da også ha all grunn til hvis en da aksepterer betegnelsen «nynazistisk» på det nasjonaldemokratiske parti under ledelse av Adolf von Thadden. Partiet fikk opptil 10,5 prosent av stemmene i de byer hvor de satte noe inn på valgkampen. Dette tall gjelder Erlangen, men tendensen var noe liknende også i Bayreuth og Nürnberg. I alle disse tre byer distanserte partiet fridemokratene og ble det tredje største parti. Denne utvikling kommer ellers ikke overraskende for den som er noe orientert om de virkelige politiske forhold i Tyskland. De nasjonale velgere har hittil stemt på de «store» partier fordi det ikke har vært noe alternativ de har trodd på. Det nydemokratiske parti har allerede i stor utstrekning forstått å samle disse velgere og valgresultatet i Bayern og andre steder i Tyskland. Det er nu dokumentert at det nytter. Det var jo ellers i Bayern Hitlers parti i sin tid også startet sin marsj mot statsmakten.

bare gis av direktøren. Tillatelse til å motta og sende brev blir for hver periode meddelt fangene muntlig — — —

12. Illegal virksomhet.

Enhver illegal virksomhet som f. eks. inn- og utsmugling av brev og pakker, blir meget strengt straffet. Den som blir grepet i noe slik vil dessuten ved første leilighet bli overført til celle. Det er forbudt å sette seg i forbindelse med fanger som ikke er i åpen avdeling. Man blir også straffet hvis man blir grepet i vinking eller i å gjøre fingerspråktegn.»

Vel, dette var altså et fylgig utdrag av den demokratiske norske rettsstats reglement for behandling av varetektsfanger i 1945. Siden det norske folk tydeligvis fortsatt er så konsentrasjonsleir-minded synes vi at dette norske bidraget også bør bringes i erindring.

KANADIERNE VIL VEKK

Det har kanskje vakt oppmerksomhet at dagsavisene i forbindelse med NATO-krisen skriver om de kanadiske tropper i Europa. Dette er slik å forstå at kanadierne utgjør den vesentligste del av den britiske såkalte Rhinarmé. Det er rundt regnet 13 000 kanadiske soldater i Europa, og de har brakt med seg 18 000 familiemedlemmer — slik som troppene gjorde det på tredveårskrigens tid. 4. kanadiske brigade med 6 500 infanterister og 360 stridsvogner ligger ved Soest og 1. kanadiske luftvåpendivisjon med 6 000 mann i nærheten av Metz. Ottawa planlegger imidlertid nu å innskrenke de tropper som er stasjonert i Vest-Tyskland på grunn av de høye omkostninger.

TYSK MORAL AV IDAG.

Efter at Tyskland var sunket ned til et uhyggelig lavt moralsk nivå i Weimarrepublikkens tid, lykkedes det Hitler å få skikk på folket igjen. Ungdommen fikk tro og idealer å leve for igjen og de eldre ristet uhumsketene av seg. Men nu er det snart like ilde som det var igjen. På siste biskopskonferanse vendte de tyske katolske biskoper seg skarpt mot en stor del av den illustrerte presse, hvis nivå de hevdet var sunket ned på ett lavnivå «uten eksempel i tysk presses historie». Det den sprøyter ut over millioner av lesere i tøylesløshet uten måtehold og det med kald beregning og under tilsidesettelse av menneskenes verdighet og ære, betyr en alvorlig fare for det almene vel.

ISRAELMINISTERIUM FOR VERDENSDØDOMMEN?

I publikasjonen til The American Council for Judaism (som motarbeider zionismen) BRIEF for januar/februar 1966 leser vi: «Da førsteminister (i Israel) Eshkol dannet sin nye regjering midt i januar, avsløret formannen for den amerikanske seksjon av zionistorganisasjonen at «den israelske regjering har til hensikt å utnevne en minister for diaspora som skal etablere nærmere kontakt mellom Israel og jødiske samfunn utenfor Israel». Ha'aretz, den israelske avis uten partitilknytning, meddelte at Israel Galili, en tidligere partisanleder, var utsett til den nye ministerpost. Imidlertid spurte avisen, «er

det klokt å etablere et slikt ministerium, hvis bare navn vil gi påskudd til å reise mistanke mot den israelske regjering for å oppmuntre til aktivitet jødiske organisasjoner som ikke sees på med velvilje utenlands?» Da førsteminister Eshkol 10. januar bekjentgjorde sin nye regjering, var også Israel Galili med — i en nyopprettet post som «minister uten portefølje». Det er besynderlig hvor lite vett og hvor liten moderasjon de zionistiske ledere har. La oss foreta det tankeeksperiment at Borten skulle lage et eget ministerium for utenlandsnordmenn.

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — Kristne Venner møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær.

Møtetid kl. 19.30.

DAGLIG FRISKE BLOMSTØR

Blomsterforretning
SYNNØVE LIE

Kranser til alle priser
Frognerveien 30, Oslo
Tlf. 44 22 30

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 43 33

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia
Utlandet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,—.

Bruk postgironr: 16 450.
Utgiver A/S Folk og Land
Viking Boktrykkeri